

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – חברה ורוח ומורשת
הפיקוח על מקצוע מורשת ודת האסלאם

משרד החינוך
אגף א' לחינוך בחברה הערבית.

18/2/2026

לכבוד:
מנהל/יות התיכונים
מנהל/יות החטיבות העליונות
רכזים/ות ומורים/ות בחטיבה העליונה

סמסטר ראשון בתיכון מקצוע מורשת ודת האסלאם¹

רקע

מטרתה של התוכנית "סמסטר ראשון בתיכון" היא לפתח כישורי למידה אקדמיים, לבסס את תחושת המסוגלות העצמית בהקשר האקדמי ולאפשר צבירת נקודות זכות אקדמיות במהלך הלימודים בתיכון.

רציונל

מקצוע לימודי "מורשת ודת האסלאם" חובה מהווה ליח"ל אחד, וגם מקצוע מוגבר. הקורס בא לדבר על נושאים שמהווים יח"ל אחת מיחידות ההגבר במקצוע מורשת ודת האסלאם, אנו סבורים שתלמידים ברמת 5 יחידות בגרות הם תלמידים בעלי פוטנציאל גבוה להשתלב באקדמיה.

התוכנית החדשה היא נדבך נוסף בתפיסת מקצוע מורשת ודת האסלאם בכלל ובחטיבה העליונה בפרט. על פי תוכנית הלימודים **במקצוע מורשת ודת האסלאם** לחינוך העליוני.

תוכנית **סמסטר ראשון בתיכון** מאפשרת ללמד את הקורס האקדמי **בשיעורי מורשת ודת האסלאם בכיתה** עלידי המורה לתחום זה ועלפי מערכת השעות, וכך הציון בקורס האקדמי יהיה רכיב בציון הבגרות במקצוע וגם יקנה לו כמות נקודות זכות אקדמיות (נק"ז).

מבנה הלמידה

התוכנית המוצעת באה לדבר על נושאים שמהווים יח"ל אחת מיחידות ההגבר במקצוע מורשת ודת האסלאם, אנו סבורים שתלמידים ברמת 5 יחידות בגרות הם תלמידים בעלי פוטנציאל גבוה להשתלב באקדמיה.

בחירת קורס זה היא בחירה אסטרטגית כי לראשונה התלמידים בתיכון יקבלו אפשרות לחוות חיים אקדמיים, בדגש על חשיבה ביקורתית ויצירתית, וידונו בערכים האנושיים, ההולמים את היותם אזרחים נאורים במדינת ישראל.

למידה עדכנית וחדשנית:

הלמידה בקורס תהיה בפלטפורמה דיגיטלית ותכלול מגוון מיומנויות הרלוונטיות למאה ה- 21, כמו אוריינות לשונית, אוריינות מדעית, חשיבה ביקורתית ולמידה עצמאית. והזדמנות לשיפור איכות ההוראה (התוכנית תרחיב את ארגז הכלים הפדגוגי והטכנולוגי של המורה ותפתח גישות הוראה חדשניות בבית הספר).

¹ למשרד החינוך שמורה הזכות לעדכן פרטים הנוגעים למתווה התוכנית, למבנה ולתכנים ככל שיידרשו וככל שיימצא לנכון. כל עדכון שכזה יוצג מראש למורים שילמדו בתוכנית.

המזכירות הפדגוגית
אגף א' –חברה ורוח ומורשת
הפיקוח על מקצוע מורשת ודת האסלאם

משרד החינוך
אגף א' לחינוך בחברה הערבית.

אופן הוראה: קורס דיגיטלי אשר מתקיים על הפלטפורמה Moodle.qsm הקורס משלב גישות הוראה חדשניות כמו למידה מבוססת פרויקטים, למידת עמיתים, בנוסף להרצאות וידיו מוקלטות ומשימות ממוחשבות המבוססות ע"י שימוש בכלים דיגיטליים, שימוש בבינה המלאכותית, לימדה בסימולציה.

לימודים בקורס: הלימודים יתקיימו בזמן שיעורי הדת בבית הספר ללא שינוי במערכת השעות הבית ספרית, כל חומרי הלמידה יהיו נגישים גם לתלמידים וגם למורים דרך מערכת המודל של אקדמיית אלקאסמי. חלק מהמשימות יוערכו באופן אוטומטי, אחרי הגשת המשימה של התלמיד דרך כלי בינה מלאכותית.

בנוסף יערך מפגש חוויתי לתלמידים אקדמיית אלקאסמי שבו יכירו התלמידים את עולם האקדמיה ויפגשו עם המרצים שפתחו הקורס. הכיתות בתוכנית הן הכיתות האורגניות והן תלמדנה במהלך שיעורי מורשת ודת האסלאם את הקורס האקדמי של **אקדמיית אלקאסמי**, **סוגיות דתיות והלכתיות בדת האסלאם**. לימודי הקורס ישתלבו בשעות המובנות במערכת.

הוראת תוכני הקורס האקדמי יתחילו [במחצית א של כיתה יא' יב' ויסתיימו בהתחלת המחצית ב' של כיתה יא' יב].

דרישות הקורס: השתתפות פעילה וקריאת ספרות רלוונטית והגשת מטלות והמבחן הסופי.

דרכי הערכה:

מבחן 50%	מטלות ודוחות שוטפות 50%
מבחן סופי המתקיים באקדמיה	הערכה באמצעות מטלות קטנות לאורך הקורס כדי לבחון הבנה ולתרגל את מה שנלמד
תינתן האפשרות לתלמידים להיבחן בשני מועדים.	

הרכב יחידות ההרחבה:

הרכב היחידות בתוכנית סמסטר ראשון בתיכון	הרכב היחידות בתוכנית ה"רגילה"
30% ציון פנימי, בית ספרי	30% ציון פנימי, הערכה חלופית - בית ספרי
יח"ל הקורס האקדמי	70% ציון חיצוני
3 יח"ל בחינת בגרות "מקוצרת"	• הנושאים עליהם נבחנים בבגרות

חלוקת שעות מומלצת:

2 שעות שבועיות ברצף (90ד') - [סוגיות דתיות והלכתיות בדת האסלאם]

3 שעות שבועיות- להכנת התלמידים למבחן הבגרות ל 3 יח"ל [מורשת ודת האסלאם]

תוכני הקורס: הקורס (שנתי/סמסטריאלי): סמסטריאלי

מס נקודות זכות: הקורס הוא בן 4 נקודות זכות ומחולק לסמסטר אחד

המזכירות הפדגוגית
אגף א' –חברה ורוח ומורשת
הפיקוח על מקצוע מורשת ודת האסלאם

משרד החינוך
אגף א' לחינוך בחברה הערבית.

אופן הוראה:

קורס דיגיטלי אשר מתקיים על הפלטפורמה Moodle.qsm, הקורס משלב גישות הוראה חדשניות כמו למידה מבוססת פרויקטים, למידת עמיתים, בנוסף להרצאות וידאו מוקלטות ומשימות ממוחשבות המבוססות ע"י שימוש בכלים דיגיטליים, שימוש בבינה המלאכותית, לימדה בסימולציה.

תיאור הקורס:

קורס זה מדבר על נושאים שמהווים יח"ל אחת מיחידות ההגבר במקצוע מורשת ודת האסלאם, לרבות: מקורות החקיקה האסלאמית (הקוראן, הסונה, אלאגימאא, אלקיאס, ודעות חכמי הפקה). נושא דיני הפקה נמצא בתוך צירי הפולחן הבאים (דיני צום, דיני זכאת, דיני עלייה לרגל -חאג'י). נושא המעמד האישי למשפחה (אירוסין, נישואין, גירושין) וגם נושאים עכשוויים הנכללים בנושאים הנזכרים. נושא הביוגרפיה של הנביא מוחמד עליו השלום (נושאים מרכזים מהביוגרפיה). נושאים אלו ילמדו תוך דגש על מיומנויות חשבה ביקורתית וחשיבה יצירתית, ואוריינות דיגיטלית (שימוש בכלים דיגיטליים ובינה מלאכותית). ומיומנויות חברתית רגשית (SEL), וערכת.

מטרות הקורס

1. להכיר את המוסגים בהלכה המוסלמית, הקשורים לדיני עקרונות האסלאם, וגם המוסגים החשובים בדני אישיות (אירוסין, נישואין, גירושין).
2. התלמיד יסיק מסקנות בהיבט הרגשי החברתי הערכי. בנושאים הנלמדים.
3. התלמיד יכיר סוגיות עכשוויות בדיני הפקה בנושאים האלה.
5. משמעות ה"סירה"-הביוגרפיה של הנביא-, חשיבותה, מקורותיה.

למה התוכנית כדאית לתלמידים?

- ✓ התלמידים זכאים להכרה אקדמית (אקרדיטציה) על לימודיהם.
- ✓ התלמידים בקורס הם במעמד סטודנט של המוסד האקדמי. בעבור התלמידים יש בזה התנסות מעצימה כשלעצמה.
- ✓ הקורס נותן לתלמידים 4 נק' זכות שנתן להשתמש באקדמיית אלקסמי בכל התחומים.

תפקיד המורה: המורה למורשת ודת האסלאם הוא/היא המורה בקורס המלמד/ת את התלמידים תוך הכיתה. המורים יקבלו גישה מלאה לאתר הקורס ולתכניו. האתר יספק למורה ערכות מלאות הכוללות מערכי שיעור, מגוון תרגילים וחומרי העשרה.

המזכירות הפדגוגית
אגף א' –חברה ורוח ומורשת
הפיקוח על מקצוע מורשת ודת האסלאם

משרד החינוך
אגף א' לחינוך בחברה הערבית.

למה התוכנית כדאית למורים ?

- המורים ייהנו מחומרי הוראה מקצועיים, הכוללים מערכי שיעור, מצגות, תרגילים ועוד, שיהפכו את מלאכת ההוראה קלה יותר.
- **תמיכה ליווי, פיתוח מקצועי** המורים יקבלו הכשרה ייעודית להנחיית הקורס, שתוכר גם לצורך גמול.
- במהלך חודשים ספטמבר – אוקטובר יתקיים הכשרה למורים המלמדים בקורס.
- בחלק מן ההכשרה דגש על למידה דיגיטלית. ההכשרה תמשך במהלך השנה.
- המפמ"רית ומדריכים ילוו את המורים בהשתלמות שתכלול מפגשים מקוונים ומפגשי פנים אל פנים.
- קהילות למידה עבור המורים בתוכנית ויעמדו איתם בקשר רציף בשיתוף האקדמיה לאורך השנה.

תלמידי אגף שח"ר : התוכנית בקורס תאפשר לתלמידי כיתות שח"ר (מב"ר ואתגר) הזדמנות פורצת דרך, וחוויות הצלחה וחיזוק תחושת המסוגלות. כך תיווצר עבורם מסגרת למידה מותאמת, תומכת ומעצימה, חיזוק ההערכה העצמית. ויש מעטפת ייעודית למורים ולתלמידים בכיתות שח"ר (מב"ר, אתגר) בתוכנית :

- ליווי ותמיכה למורים המלמדים בתוכנית.
- מנחה המלווה את צוות המורים בתוכנית.
- מפגשים פיזיים לתלמידים במרכז האקדמי.
- מפגשים עם מנחה מטעם האקדמיה עם התלמידים.

שנת תשפ"ז – שנה שלישית

אנו מזמינים את כלל בתי הספר להצטרף לתכנית בשנה"ל תשפ"ז. אין חובה שכל כיתות השכבה יצטרפו, ובהחלט אפשר לצרף בשלב זה רק כיתה אחת מבית הספר או כיתה אחת לכל מורה, לבחירת בית הספר.

בכל שאלה נוספת אפשר לפנות אלינו

בכבוד רב,
ד"ר אלמאזה עסאמנה

מפמ"רית מורשת ודת האסלאם

העתקים:

ד"ר טלי יניב, יושבת ראש המזכירות הפדגוגית
קרן דדיה, מנהלת אגף אקדמיזציה ולמידה
שימי ביטון - ממונה אקדמיזציה